

Focused Syllabus 2020-21

Subject – Sanskrit

Class – IX

भाग - अ

- अधोलिखितपाठाधारेण पठित-अवबोधनम्
प्रश्नप्रकाराः (एकपदात्मकः, पूर्णवाक्यात्मकः, विकल्पात्मकः, मञ्जूषायाः सहायतया श्लोकान्वयस्य तथा भावार्थस्य रिक्तस्थानपूर्तिः, घटनाक्रमानुसारं कथालेखनम्)
- अधोलिखितपाठानां अध्ययनम् विशेषरूपेण करणीयम् (एते पाठाः महत्त्वपूर्णाः सन्ति)
  - ऋ स्वर्णकाकः (द्वितीयः पाठः) गद्यः
  - ऋ गोदोहनम् (तृतीयः पाठः) नाट्यः
  - ऋ सूक्तिमौक्तिकम् (पंचमः पाठः) पद्यः
  - ऋ भ्रान्तो बालः (षष्ठः पाठः) गद्यः
  - ऋ सिकतासेतुः (नवमः पाठः) नाट्यः
- वाक्येषु रेखाङ्कितपदानि आधृत्य पञ्चप्रश्ननिर्माणम्
- पाठधृत्य पर्यायपदानां/विशेष्य-विशेषणपदानां वा मेलनम्
- पाठधृत्य भाषिककार्याय तत्वानि
  - ✓ वाक्ये कर्तृ-क्रिया पदचयनम्
  - ✓ कर्तृ-क्रिया-अन्वितिः
  - ✓ विशेषण-विशेष्यचयनम्
  - ✓ पर्याय-विलोमपदचयनम्

भाग - आ

- अपठित-अवबोधनम्
- पत्रलेखनम्
- चित्रवर्णनम्/अनुच्छेदलेखनम्
- संस्कृतभाषायाम् अनुवादः
- सन्धिकार्यम् (स्वरसन्धिः - दीर्घ, गुण, अयादि)
(व्यञ्जनसन्धिः - अनुस्वारसन्धिः)
(विसर्गसन्धिः - उत्वसन्धिः)
- शब्दरूपाणि – अकारान्त-पुलिङ्गशब्दाः -बालकवत्,
उकारान्त-पुलिङ्गशब्दाः - साधुवत्
आकारान्त-स्त्रीलिङ्गशब्दाः - लतावत्,

सर्वनामशब्दाः - अस्मद् तथा युष्मद्

➤ धातुरूपाणि – पठ्, गम्, वद्, भू, क्रीड़, अस्, कृ (लट्, लङ् तथा लट् लकारे)

सेव् (लट् लकारे)

➤ कारक-उपपद-विभक्तयः:

द्वितीया – परितः, निकषा, प्रति, विना

तृतीया - सह, समम्, सार्थम्

चतुर्थी – रुच्, दा (यच्छ्), नमः

पञ्चमी – बहिः, भी, रक्षा

षष्ठी – उपरि, अधः, पुरतः, पृष्ठतः

➤ प्रत्ययाः - कत्वा, तुमुन्, क्तवतु

➤ उपसर्गाः - वि, प्रति, उप, अनु, प्र, अथि, अप, नि, अव